YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO

13 päivänä syyskuuta 2001 *

Asiassa C-89/99,

jonka Hoge Raad der Nederlanden (Alankomaat) on saattanut EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Schieving-Nijstad vof ym.

vastaan

Robert Groeneveld

ennakkoratkaisun Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksen liitteessä 1 C olevan teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehdyn sopimuksen, joka on hyväksytty yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvien asioiden osalta 22 päivänä joulukuuta 1994 tehdyllä neuvoston päätöksellä 94/800/EY (EYVL L 336, s. 1), 50 artiklan 6 kohdan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat C. Gulmann, A. La Pergola, M. Wathelet ja V. Skouris sekä tuomarit D. A. O. Edward (esittelevä tuomari), J.-P. Puissochet, P. Jann, L. Sevón, R. Schintgen, F. Macken, N. Colneric, S. von Bahr, J. N. Cunha Rodrigues ja C. W. A. Timmermans,

julkisasiamies: F. G. Jacobs,
kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Groeneveld, edustajanaan advocaat L. M. Schreuders-Ebbekink,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään K. Rispal-Bellanger ja S. Seam,

— Portugalin hallitus, asiamiehinään L. Fernandes, T. Moreira ja J. Palma,

— Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään J. E. Collins, avustajanaan barrister M. Hoskins,

— Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään J. Huber ja G. Houttuin,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään P. J. Kuijper,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Schieving-Nijstad vof:n ym:iden, edustajanaan advocaat P. Garretsen, ja komission, asiamiehenään H. M. H. Speyart, 17.10.2000 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 15.2.2001 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Hoge Raad der Nederlanden on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 5.3.1999 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 15.3.1999, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla kuusi ennakkoratkaisukysymystä Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksen (jäljempänä WTO:n perustamissopimus) liitteessä 1 C olevan teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehdyn sopimuksen (jäljempänä TRIPS-sopimus), joka on hyväksytty yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvien asioiden osalta 22 päivänä joulukuuta 1994 tehdyllä neuvoston päätöksellä 94/800/EY (EYVL L 336, s. 1), 50 artiklan 6 kohdan tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset on esitetty asiassa, jossa vastapuolina ovat yhtäältä avoin yhtiö (vennootschap onder firma) Schieving-Nijstad vof ja sen omistajat (jäljempänä Schieving-Nijstad ym.) ja toisaalta Groeneveld ja joka koskee turvaamistoimihakemusta, jonka Groeneveld on esittänyt saadakseen kielletyksi sen, että Schieving-Nijstad ym. loukkaavat tavaramerkkiä, jonka haltija hän on.

Asiaa koskevat yhteisön oikeussäännöt

3 Yhteisön ja jäsenvaltioiden edustajat allekirjoittivat 15.4.1994 Marrakechissa (Marokko) Uruguayn kierroksen monenvälisten kauppaneuvottelujen tuloksia koskevan päätösasiakirjan ja WTO:n perustamissopimuksen sen syntymistä koskevin varauksin.

4 Päätöksen 94/800/EY johdanto-osan 11. perustelukappaleessa täsmennetään seuraavaa:

"Maailman kauppajärjestön perustamissopimukseen liitteineen ei voi vedota suoraan yhteisön ja jäsenvaltioiden tuomioistuimissa."

5 Saman päätöksen 1 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa määrätään seuraavaa:

"Hyväksytään Euroopan yhteisön puolesta seuraavat monenväliset sopimukset ja säädökset siltä osin kuin ne kuuluvat yhteisön toimivaltaan:

— Maailman kauppajärjestön perustamissopimus ja sen liitteissä 1, 2, ja 3 olevat sopimukset."

6 TRIPS-sopimuksen johdanto-osassa tunnustetaan nimenomaisesti uusien sääntöjen ja käyttäytymissääntöjen tarve, joka koskee

" — —

b) kauppaan liittyvien teollis- ja tekijänoikeuksien saatavuutta, laajuutta ja käyttöä koskevia riittäviä vaatimuksia ja periaatteita;

c) kauppaan liittyvien teollis- ja tekijänoikeuksien tehokasta ja tarkoituksenmukaista täytäntöönpanoa koskevia määräyksiä, ottaen huomioon erot kansallisten oikeusjärjestysten välillä;

— — ."

7 TRIPS-sopimuksen 1 artiklan 1 kohdassa, joka on otsikoitu "Velvoitteiden luonne ja soveltamisala", määrätään seuraavaa:

"Jäsenten tulee huolehtia sopimuksen määräysten täytäntöönpanosta. Jäsenet voivat, ilman että niillä on tähän velvollisuutta, säätää kansallisessa lainsäädännössään sopimuksen edellyttämää laajemmasta suojasta edellyttäen, että sellainen suoja ei ole vastoin sopimuksen määräyksiä. Jäsenet voivat vapaasti valita tarkoituksenmukaiset keinot tämän sopimuksen määräysten sisällyttämiseksi niiden omiin oikeusjärjestyksiin ja -käytäntöön."

8 TRIPS-sopimuksen 8 artiklan 2 kohdassa määrätään seuraavaa:

"Tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä, edellyttäen että ne ovat yhdenmukaiset tämän sopimuksen määräysten kanssa, saatetaan tarvita oikeuksien haltijoiden toimesta tapahtuvan teollis- ja tekijänoikeuksien väärinkäytön estämiseksi samoin kuin sellaisen menettelyn estämiseksi, joka kohtuuttomasti rajoittaa kauppaa tai vaikuttaa haitallisesti kansainväliseen teknologian siirtoon."

9 TRIPS-sopimuksen III osassa, joka on otsikoitu "Teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpano", on asetettu sopimusvaltioille tiettyjä yleisiä velvoitteita. TRIPS-sopimuksen 41 artiklan 1 ja 2 kohdassa määrätään seuraavaa:

"1. Jäsenten tulee varmistaa, että tässä osassa määritellyt täytäntöönpanoon liittyvät menettelyt ovat käytettävissä niiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti siten, että ne mahdollistavat tehokkaat toimet tässä sopimuksessa tarkoitettujen teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksia vastaan, mukaan lukien joutuisat oikeuskeinot loukkausten torjumiseksi samoin kuin oikeuskeinot vastaisten loukkausten ehkäisemiseksi. Näitä menettelyjä tulee soveltaa siten, että vältetään esteiden syntyminen lailliselle kaupalle ja että luodaan takeet menettelyjen väärinkäyttöä vastaan.

2. Teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa koskeva menettely tulee olla oikeudenmukainen ja tasapuolinen. Se ei saa olla liian monimutkainen tai kallis eikä sille saa asettaa kohtuuttomia määräaikoja tai aiheettomia viiveitä."

10 Kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa on kyse TRIPS-sopimuksen 50 artiklasta, jossa määrätään seuraavaa:

"1. Oikeusviranomaisilla tulee olla oikeus määrätä nopeista ja tehokkaista turvaamistoimenpiteistä,

a) joilla estetään niiden tuomiopiirissä teollis- tai tekijänoikeuden loukkaaminen ja erityisesti maahantuotujen tavaroiden pääsy markkinoille tulliselvityksen jälkeen;

b) jotka tähtäävät olennaisen todistusaineiston turvaamiseen, milloin rikkomusta on aihetta epäillä.

2. Oikeusviranomaisilla tulee olla oikeus päättää turvaamistoimenpiteistä toista osapuolta kuulemattakin, milloin se katsotaan perustelluksi, erityisesti jos viivytys todennäköisesti aiheuttaisi korvaamatonta vahinkoa oikeudenhaltijalle, tai milloin on ilmeinen todistusaineiston hävittämisen vaara.

— —

4. Mikäli turvaamistoimiin on ryhdytty toista osapuolta kuulematta, tälle pitää ilmoittaa asiasta viipymättä ja viimeistään välittömästi toimenpiteisiin ryhtymisen jälkeen. Asian uudelleen käsittely, johon liittyy oikeus tulla kuulluksi, tulee järjestää vastaajan pyynnöstä kohtuullisessa ajassa toimenpiteistä ilmoittamisen

jälkeen sen ratkaisemiseksi, onko turvaamistointa muutettava taikka onko se kumottava tai pidettävä voimassa.

— —

6. Jollei 4 kohdasta muuta johdu, tulee 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet vastaajan vaatimuksesta kumota tai niiden vaikutukset muuten poistaa, jos pääasiaa ei ole pantu vireille kohtuullisessa määräajassa, jonka pituuden toimenpiteestä määräävä oikeusviranomainen päättää, jos jäsenen lainsäädäntö niin sallii tai, jos tuomioistuimella ei ole sellaista määräysvaltaa, määräaika ei saa yli 20 työpäivää tai 31 kalenteripäivää riippuen siitä, kumpi niistä on pidempi.

— — "

11 TRIPS-sopimuksen 70 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

"Tästä sopimuksesta ei seuraa velvoitteita sellaisten toimien suhteen, joihin on ryhdytty ennen kyseessä olevan jäsenen osalta noudatettavaa sopimuksen soveltamispäivää."

12 WTO:n perustamissopimus ja sen osana oleva TRIPS-sopimus tulivat voimaan 1.1.1995. TRIPS-sopimuksen 65 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenet eivät kuitenkaan ole velvollisia soveltamaan tämän sopimuksen määräyksiä ennen yhden vuoden pituisen määräajan päättymistä laskettuna WTO-sopimuksen voimaantulopäivästä eli ennen 1.1.1996 (jäljempänä määräpäivä).

Asiaa koskevat kansalliset oikeussäännöt

13 Turvaamistoimimenettelystä säädetään Alankomaissa Wetboek van Burgerlijke Rechtsvorderingissa (Alankomaiden siviiliprosessilaki; jäljempänä siviiliprosessilaki), jota ei ole muutettu sen jälkeen, kun TRIPS-sopimusta on alettu soveltaa.

14 Siviiliprosessilain 289 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

"Asioissa, joissa asianosaisten etujen turvaamiseksi on asian kiireellisyyden vuoksi tarpeen ryhtyä välittömästi väliaikaisiin toimenpiteisiin, tätä koskeva vaatimus voidaan esittää istunnossa, jonka tuomioistuimen puheenjohtaja tätä tarkoitusta varten järjestää määräämänään arkipäivänä."

15 Tällaisen tilanteen osalta siviiliprosessilain 290 §:n 2 momentissa säädetään, että asianosaiset voivat omasta aloitteestaan tulla saapuville istuntoon, jossa tuomioistuimen puheenjohtaja käsittelee kyseisten väliaikaismääräysten antamista, jolloin kyseisiä toimenpiteitä hakevaa asianosaista täytyy istunnossa edustaa asianajaja, kun taas vastapuoli voi esiintyä henkilökohtaisesti tai valtuuttaa asianajajan asiamiehekseen.

16 Siviiliprosessilain 292 §:n mukaan kyseiset väliaikaiset toimenpiteet eivät vaikuta pääasiasta annettavaan ratkaisuun. Käytännössä asianosaiset eivät kuitenkaan usein nosta pääasiaa koskevaa kannetta vaan tyytyvät annettuun väliaikaismääräykseen. Yhteisöjen tuomioistuimelle toimitettujen tietojen perusteella pääasiaa koskevan kanteen nostaminen väliaikaismääräyksen jälkeen ei ole tarpeellista suurimmassa osassa alankomaalaisia tuomioistuinasioita.

17 Lisäksi Alankomaiden lainsäädännössä ei ole säädetty määräajasta, jonka kuluessa pääasiaa koskeva kanne olisi nostettava. Laissa tai oikeuskäytännössä ei

ole nimenomaisesti annettu tuomioistuimille toimivaltaa tällaisen määräajan asettamiseen. Tästä huolimatta tuomioistuimet nykyisin usein asettavat määräaikoja, joiden pituus on useita kuukausia ja jotka alkavat kulua tapauksesta riippuen eri ajankohdista.

18 Yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, että sellaista toimenpidettä, jonka tarkoituksena on lopettaa tavaramerkkioikeuden loukkaaminen ja josta päätetään tämän tuomion 13—16 kohdassa kuvailtujen siviiliprosessilain säännösten mukaisessa menettelyssä, on pidettävä TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna "turvaamistoimenpiteenä" (asia C-53/96, Hermès, tuomio 16.6.1998, Kok. 1998, s. I-3603).

Pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisukysymykset

19 Groeneveld rekisteröi 21.6.1979 ja 23.2.1995 välisenä aikana useita "Route 66" -ilmaisun sisältäviä kuviomerkkejä eri tavara- ja palveluluokkia varten. Tavaramerkit rekisteröitiin erityisesti luokkia 32, 33 ja 42 varten, joihin kuuluvat alkoholi- ja virvoitusjuomat sekä ravitsemis- ja majoituspalvelut.

20 Groeneveld on antanut tavaramerkillä "Route 66" -varustettujen tavaroiden liikkeeseen laskemista varten noin 20 käyttölupaa eri valmistajille, ja näiden käyttölupien perusteella kyseistä tavaramerkkiä käytetään muun muassa tarroissa ja julisteissa, neonvaloissa ja alkoholijuomissa.

21 "Route 66" on Yhdysvalloissa sijaitsevan vanhan valtatien nimi. Kyseisten kuviomerkkien muoto on johdettu sen liikennemerkin muodosta, joka oli kyseisen valtatien merkkinä silloin, kun tämä tie oli vielä kokonaisuudessaan käytössä.

22 Schieving-Nijstadilla ym:illa on Meppelissä (Alankomaat) disko, jonka nimenä on "Lord Nelson". Diskossa on ollut ainakin maaliskuusta 1995 lähtien "Route 66" -niminen kahvila, joka on koristeltu monenlaisilla Yhdysvalloille ja erityisesti 1950-luvulle tyypillisillä kuvilla ja muistoesineillä. Diskorakennuksen ulkopuolella on neonvalot, joissa lukee "Route 66", ja rakennuksen ikkunoissa on kaksi "Route 66" -kuviota. Kahvilan sisällä on monenlaisia liikennemerkkejä, julisteita ja kilpiä, joista osassa lukee "Route 66".

23 Schieving-Nijstad ym. eivät ole saaneet Groeneveldiltä käyttölupaa. Groeneveld tai käyttöluvan haltijat eivät ole laskeneet liikkeeseen kyseisiä merkkejä tai neonvaloja, eikä niitä ole laskettu liikkeeseen näiden nimissä.

24 Esitettyään Schievingille-Nijstadille ym:ille menestyksettä virallisen vaatimuksen Route 66 -tavaramerkin käytön lopettamisesta Groeneveld haastoi nämä turvaamistoimimenettelyyn Rechtbank te Asseniin (Alankomaat). Tämän tuomioistuimen puheenjohtaja määräsi 9.1.1996 tekemässään päätöksessä muun muassa, että Schieving-Nijstad ym. eivät saa käyttää nimitystä "(Café) Route 66" eikä "Route 66" -tavaramerkkejä sellaisten tavaroiden tai palvelujen tunnusmerkkinä, joita varten nämä tavaramerkit on rekisteröity, eli erityisesti ravitsemuspalveluja varten.

25 Kun muutoksenhakutuomioistuin Gerechtshof te Leeuwarden (Alankomaat) pysytti tämän päätöksen, Schieving-Nijstad ym. tekivät edelleen kassaatiovalituksen Hoge Raad der Nederlandeniin.

26 Schieving-Nijstad ym. ovat vedonneet Hoge Raadissa siihen, että TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdalla on välitön oikeusvaikutus sillä perusteella, että TRIPS-sopimus oli tullut Alankomaissa sovellettavaksi viimeistään 1.1.1996. Schieving-Nijstad ym. ovat vaatineet Hoge Raadia vahvistamaan, että jos ja siinä määrin kuin Rechtbank te Assenin on saanut päättää turvaamistoimista tai ne on voitu pysyttää, nämä toimet ovat voineet olla voimassa ainoastaan ajanjakson, joka on päättynyt viimeistään 20 työpäivän tai, jos tämä ajanjakso on edellistä pitempi, 31 kalenteripäivän kuluttua turvaamistoimipäätöksen tiedoksiantami-

sesta ja että tämän jälkeen turvaamistoimien voimassaolo on päättynyt, koska Groeneveld ei ole nostanut pääasiaa koskevaa kannetta kyseisen ajanjakson kuluessa.

27 Tämän vireillä olevan asian asianmukaiseksi ratkaisemiseksi Hoge Raad on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat kuusi ennakkoratkaisukysymystä:

"1. Onko TRIPS-sopimuksen 50 artiklalla ja erityisesti kyseisen artiklan 6 kohdalla välitön oikeusvaikutus?

2. Onko TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohtaa tulkittava niin, että tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen turvaamistoimien voimassaolo päättyy automaattisesti, jos pääasiaa ei ole saatettu vireille turvaamistoimesta määrättäessä vahvistetussa määräajassa tai jos siinä tapauksessa, että tällaista määräaikaa ei ole vahvistettu, pääasiaa ei ole saatettu vireille 20 työpäivän tai 31 kalenteripäivän kuluessa (jos viimeksi mainittu ajanjakso on edellistä pitempi), vai onko (aina) välttämätöntä, että se asianosainen, jota vastaan turvaamistoimi on toteutettu, vaatii turvaamistoimen voimassaolon päättymistä?

3. Alkaako se määräaika, jonka kuluessa pääasia on saatettava vireille siinä tapauksessa, että tätä määräaikaa ei ole vahvistettu turvaamistoimesta määrättäessä,

a) sitä päivää, jona tuomioistuin määrää turvaamistoimesta, lähinnä seuraavasta päivästä,

b) sitä päivää, jolloin turvaamistoimipäätös annetaan tiedoksi vastaajalle, lähinnä seuraavasta päivästä,

c) sitä päivää, jolloin turvaamistoimipäätös on tullut lainvoimaiseksi, lähinnä seuraavasta päivästä, vai

d) jostain muusta ajankohdasta?

4. Onko turvaamistoimesta päättävän tuomioistuimen asetettava viran puolesta se määräaika, jonka kuluessa pääasia on saatettava vireille, vai saako tuomioistuin asettaa tällaisen määräajan vain, jos määräajan asettamista on vaadittu?

5. Jos se tuomioistuin, joka käsittelee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tekemästä turvaamistoimipäätöksestä tehdyn valituksen, pysyttää kyseisen päätöksen, saako se asettaa kyseisen määräajan joko viran puolesta tai asianosaisen vaatimuksesta, jos turvaamistoimesta päättänyt tuomioistuin on jättänyt asettamatta tällaisen määräajan?

6. Onko TRIPS-sopimuksen 50 artikla sovellettavissa, jos tämä sopimus tulee voimaan kyseessä olevassa jäsenvaltiossa ajankohtana, jolloin asian käsittely ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa on päättynyt ja asia on siirtynyt päätösharkintaan mutta päätöstä ei ole vielä tehty?"

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

28 Ennen näihin kysymyksiin vastaamista on syytä esittää muutama alustava huomio TRIPS-sopimuksella luodusta sääntelystä.

TRIPS-sopimuksella luotu sääntely

29 Ennakkoratkaisukysymykset koskevat niitä menettelysääntöjä, joita sovelletaan päätettäessä turvaamistoimista sellaisessa asiassa, jossa vaaditaan sen kieltämistä, että kolmas, joka on toiminut ilman rekisteröidyn tavaramerkin haltijan suostumusta, käyttää tätä tavaramerkkiä tai sen kanssa samankaltaista merkkiä sellaisten tavaroiden tai palveluiden tunnusmerkkinä, joita varten kyseinen tavaramerkki on rekisteröity, tai niihin rinnastettavien tavaroiden tai palvelujen tunnusmerkkinä.

30 Yhteisöjen tuomioistuin on toimivaltainen tulkitsemaan TRIPS-sopimuksen 50 artiklaa tavaramerkkioikeuden alalla, johon TRIPS-sopimusta sovelletaan ja jota koskevia oikeussääntöjä yhteisö on jo antanut, ja yhteisöjen tuomioistuin onkin jo antanut tätä artiklaa koskevia tulkintaratkaisuja (ks. em. asia Hermès ja yhdistetyt asiat C-300/98 ja C-392/98, Dior ym., tuomio 14.12.2000, Kok. 2000, s. I-11307). Näin ollen on syytä palauttaa lyhyesti mieleen ne periaatteet, jotka ilmenevät tästä oikeuskäytännöstä.

31 Ensinnäkin yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohta on menettelysääntö, jota niin yhteisön kuin jäsenvaltioidenkin täyttääkseen ottamien velvollisuuksien perusteella on tarkoitus soveltaa sekä yhteisön tuomioistuimissa että kansallisissa tuomioistuimissa (ks. em. asiat Dior ym., tuomion 46 kohta).

32 TRIPS-sopimuksen 50 artiklassa ei ole yksityiskohtaisia määräyksiä siitä, millaisessa menettelyssä immateriaalioikeuksien loukkaukset tutkitaan.

33 TRIPS-sopimuksen 1 artiklan 1 kohdassa, joka koskee "velvoitteiden luonnetta ja soveltamisalaa", sitä vastoin määrätään, että "jäsenet voivat vapaasti valita tarkoituksenmukaiset keinot tämän sopimuksen määräysten sisällyttämiseksi niiden omiin oikeusjärjestyksiin ja -käytäntöön".

34 Tästä seuraa, että koska tätä alaa koskevia yhteisön oikeussääntöjä ei ole annettu, kunkin jäsenvaltion asiana on säätää sisäisessä oikeusjärjestyksessään niistä menettelysäännöistä, joita sovelletaan immateriaalioikeuksien suojaamiseen tarkoitettuihin oikeuskeinoihin.

35 Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee kuitenkin, että kun on kyse alasta, johon TRIPS-sopimusta sovelletaan ja jota koskevia oikeussääntöjä yhteisö on jo antanut, jäsenvaltion lainkäyttöelinten on, kun ne päättävät turvaamistoimista tällaiseen alaan kuuluvien oikeuksien suojaamiseksi, yhteisön oikeuden perusteella sovellettava kansallisia säännöksiään mahdollisuuksien mukaan TRIPS-sopimuksen 50 artiklan sanamuodon ja tarkoituksen mukaisesti (ks. em. asia Hermès, tuomion 28 kohta, ja em. asiat Dior ym., tuomion 47 kohta).

36 TRIPS-sopimuksen ensisijaisena tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa immateriaalioikeuksien suojaa maailmanlaajuisesti (ks. lausunto 1/94, 15.11.1994, Kok. 1994, s. I-5267, 58 kohta).

37 Johdanto-osansa mukaan TRIPS-sopimuksella on tarkoitus "vähentää kansainvälisen kaupan häiriöitä ja esteitä" ja "ottaa huomioon tarve edistää teollis- ja tekijänoikeuksien tehokasta ja riittävää suojelua" sekä samalla "varmistaa, että teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa koskevat toimenpiteet ja menettelytavat eivät itsessään muodostu asianmukaisen kaupan esteiksi". Nämä samat tavoitteet on mainittu myös TRIPS-sopimuksen 41 artiklan 1 ja 2 kohdassa.

38 Kun siis lainkäyttöelimiä on vaadittu soveltamaan kansallisia oikeussääntöjään turvaamistoimien määräämiseksi, lainkäyttöelinten on otettava huomioon kaikki vireillä olevaan asiaan liittyvät olosuhteet sen varmistamiseksi, että yhtäältä immateriaalioikeuksien haltijan ja toisaalta kyseisen asian vastaajan toisilleen vastakkaiset oikeudet ja velvollisuudet ovat tasapainossa keskenään.

39 Immateriaalioikeuden haltijan näkökulmasta TRIPS-sopimuksen 50 artiklassa luotu järjestelmä vahvistaa sitä oikeutta, joka hänelle on annettava TRIPS-sopimuksen 41 artiklan 1 kohdan perusteella, eli oikeutta joutuisiin oikeuskeinoihin immateriaalioikeuksien loukkausten torjumiseksi ja vastaisten loukkausten ehkäisemiseksi.

40 TRIPS-sopimuksen 8 artiklan 2 kohdassa tunnustetaan kuitenkin se, että immateriaalioikeuksia saatetaan käyttää väärin ja että tällaisten oikeuksien haltijat saattavat turvautua menettelyihin, jotka rajoittavat kohtuuttomasti kauppaa tai vaikuttavat haitallisesti kansainväliseen teknologian siirtoon. Näin voi olla erityisesti silloin, kun turvaamistoimista päätetään vastaajaa kuulematta.

41 Tällaisen väärinkäytön estämiseksi TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 4 kohdassa määrätään, että jos vastaajaa ei ole kuultu, hänellä on oikeus vaatia, että turvaamistoimet käsitellään välittömästi uudelleen.

42 Lisäksi — riippumatta siitä, onko vastaajaa kuultu vai ei — TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdassa määrätään vastaajan hyväksi takeesta immateriaalioikeuksien väärinkäyttöä vastaan eli yksinkertaisesta menettelystä, jonka mukaisesti aiheettomat turvaamistoimet voidaan kumota, jos pääasiaa ei ole pantu vireille tässä määräyksessä mainitussa määräajassa.

43 Tämä järjestelmä on sitäkin tärkeämpi silloin, kun vastaaja pitää lainkäyttöelimen määräämiä turvaamistoimia aiheettomina ja haluaa, että oikeuksien haltija velvoitettaisiin saattamaan vireille pääasia, jonka käsittelyn yhteydessä vastaaja voisi vedota kaikkiin perusteisiinsa puolustukseksi.

44 Tältä osin on syytä tuoda esiin se, että WTO:n perustamissopimus on tehty ranskaksi, englanniksi ja espanjaksi ja että ainoastaan nämä kolme kielitoisintoa ovat todistusvoimaisia (ks. WTO:n perustamissopimuksen loppulauseke).

45 TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdassa määrätään kuitenkin, sellaisena kuin se on ranskan kielellä, että turvaamistoimet "seront abrogées ou cesseront de produire leurs effets" (kumotaan tai niiden vaikutukset lakkaavat), jos pääasiaa ei saateta vireille asetetussa määräajassa. Vastaavasti espanjankielisen toisinnon mukaan turvaamistoimet "se revocarán o quedarán de otro modo sin efecto" (kumotaan tai muuten lakkaavat olemasta voimassa). Englanninkielisessä toisinnossa on käytetty sanaa "shall" sanan "may" sijasta.

46 Näin ollen sekä TRIPS-sopimuksen kolmen todistusvoimaisen toisinnon sanamuodosta että tämän sopimuksen 50 artiklan 6 kohdan päämäärästä ilmenee, että tällä määräyksellä luotu järjestelmä perustuu siihen ajatukseen, että immateriaalioikeuksien haltija, jonka hyväksi turvaamistoimista on määrätty, tavallisesti saattaa pääasian vireille saadakseen lopullisen ratkaisun hänen oikeuksiensa mahdollisen loukkaamisen osalta ja että vastaaja voi pääasiaa koskevassa oikeudenkäynnissä vedota kaikkiin perusteisiinsa puolustuksekseen.

47 Ennakkoratkaisukysymykset on tutkittava näiden edellä esitettyjen näkökohtien valossa.

Se, onko TRIPS-sopimus ajallisesti sovellettavissa pääasiaan (kuudes kysymys)

48 Hoge Raadin viimeinen kysymys, joka on syytä tutkia ensimmäisenä, koskee sitä, onko TRIPS-sopimus ylipäätään merkityksellinen Hoge Raadissa vireillä olevan asian ratkaisemisen kannalta. TRIPS-sopimusta on alettu soveltaa Alankomaissa sen jälkeen, kun Groeneveldin Rechtbank te Assenissa vireille saattaman asian

käsittely oli jo päättynyt, mutta ennen kuin tämä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli antanut ratkaisunsa. Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen mukaan TRIPS-sopimuksen 70 artiklan 1 kohdasta ilmenee, ettei tätä sopimusta voida soveltaa, koska pääasian tosiseikat olivat tapahtuneet ennen edellä mainittua määräpäivää.

49 Tätä väitettä ei kuitenkaan voida hyväksyä. Vaikka se Groeneveldin oikeuksien loukkaus, johon Schieving-Nijstadin ynnä muiden väitetään syyllistyneen, on alkanut maaliskuussa 1995 eli ennen kyseistä määräpäivää, tämä ei välttämättä merkitse sitä, että nämä tavaramerkkioikeutta loukkaavat toimet olisi TRIPS-sopimuksen 70 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla lopullisesti suoritettu ennen kyseistä määräpäivää. Jos siis oletetaan, että Schieving-Nijstadin ynnä muiden tekemäksi väitetyt toimet olisivat jatkuneet siihen päivään asti, jolloin tuomioistuimen puheenjohtaja teki päätöksen turvaamistoimista, eli 9.1.1996 asti, tämän olisi pitänyt soveltaa Alankomaiden oikeussääntöjä mahdollisuuksien mukaan TRIPS-sopimuksen 50 artiklan sanamuodon ja tarkoituksen mukaisesti.

50 Kuudenteen kysymykseen on näin ollen vastattava, että jos TRIPS-sopimus on tullut sovellettavaksi asianomaisessa jäsenvaltiossa ajankohtana, jolloin asiaa ensimmäisenä käsittelevä tuomioistuin oli saattanut asian päätösharkintaan mutta ei ollut vielä tehnyt asiassa päätöstään, TRIPS-sopimuksen 50 artiklaa sovelletaan, mikäli immateriaalioikeuksien loukkaaminen on jatkunut sen päivän jälkeenkin, jolloin TRIPS-sopimuksen määräykset ovat tulleet sovellettaviksi yhteisön ja jäsenvaltioiden osalta.

TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdan välitön oikeusvaikutus (ensimmäinen kysymys)

51 Ensimmäisellä kysymyksellään Hoge Raad haluaa selvittää, onko TRIPS-sopimuksen 50 artiklaan sisältyvillä menettelyä koskevilla vaatimuksilla ja erityisesti 50 artiklan 6 kohdalla välitöntä oikeusvaikutusta ja missä määrin näin on.

52 Tämä kysymys on asiallisesti sama kuin edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa Dior ym. annetussa tuomiossa ratkaistut ennakkoratkaisukysymykset.

53 Yhteisöjen tuomioistuin totesi tältä osin kyseisessä tuomiossaan, että TRIPS-sopimuksen määräyksillä ei ole välitöntä oikeusvaikutusta siinä mielessä, että ne olisivat luonteeltaan sellaisia, että niillä luotaisiin yksityisille oikeuksia, joihin nämä voivat suoraan vedota kansallisessa tuomioistuimessa yhteisön oikeuden nojalla (ks. em. asiat Dior ym., tuomion 44 ja 46 kohta).

54 Kuten niissä asioissa, joissa edellä mainittu Dior ym. -tuomio on annettu, tämä päätelmä ei kuitenkaan täysin ratkaise ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen käsiteltävinä olevia ongelmia. On siis täsmennettävä, että edellä tämän tuomion 31—46 kohdassa esitetyistä periaatteista ilmenee, että kun jäsenvaltioiden lainkäyttöelimet päättävät kansallisten säännöstensä perusteella turvaamistoimista sellaisten immateriaalioikeuksien suojaamiseksi, jotka kuuluvat alaan, johon TRIPS-sopimusta sovelletaan ja jota koskevia oikeussääntöjä yhteisö on jo antanut, näiden lainkäyttöelinten on sovellettava kansallisia säännöksiään mahdollisuuksien mukaan TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdan sanamuodon ja tarkoituksen mukaisesti ja otettava erityisesti huomioon kaikki vireillä olevaan asiaan liittyvät olosuhteet sen varmistamiseksi, että yhtäältä immateriaalioikeuksien haltijan ja toisaalta kyseisen asian vastaajan toisilleen vastakkaiset oikeudet ja velvollisuudet ovat tasapainossa keskenään.

55 Ensimmäiseen kysymykseen on siis vastattava, että TRIPS-sopimuksen 50 artiklassa asetetut menettelyä koskevat vaatimukset ja erityisesti tämän artiklan 6 kohta eivät ole luonteeltaan sellaisia, että niillä luotaisiin yksityisille oikeuksia, joihin nämä voivat suoraan vedota yhteisön ja jäsenvaltioiden tuomioistuimissa. Kuitenkin, kun jäsenvaltioiden lainkäyttöelimet päättävät kansallisten säännöstensä perusteella turvaamistoimista sellaisten immateriaalioikeuksien suojaamiseksi, jotka kuuluvat alaan, johon TRIPS-sopimusta sovelletaan ja jota koskevia oikeussääntöjä yhteisö on jo antanut, näiden lainkäyttöelinten on sovellettava kansallisia säännöksiään mahdollisuuksien mukaan TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdan sanamuodon ja tarkoituksen mukaisesti ja otettava erityisesti huomioon kaikki vireillä olevaan asiaan liittyvät olosuhteet sen varmistamiseksi, että yhtäältä immateriaalioikeuksien haltijan ja toisaalta kyseisen asian vastaajan toisilleen vastakkaiset oikeudet ja velvollisuudet ovat tasapainossa keskenään.

Se, edellyttääkö TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdan soveltaminen sitä, että vastaaja vaatii sen soveltamista (toinen kysymys)

56 Toisella kysymyksellään Hoge Raad haluaa selvittää, onko TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohtaa tulkittava niin, että vastaajan vaatimus on tarpeen, jotta turvaamistoimet lakkaisivat olemasta voimassa, vai lakkaako turvaamistoimien voimassaolo automaattisesti sen vuoksi, että pääasiaa ei ole saatettu vireille turvaamistoimista tehdyssä päätöksessä asetetussa määräajassa taikka, jos tällaista määräaikaa ei ole asetettu, 20 työpäivän kuluttua tai 31 kalenteripäivän kuluttua, jos viimeksi mainittu ajanjakso on ensin mainittua pitempi.

57 Aluksi on syytä todeta, että kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevaan asiaan sovellettavan alankomaalaisen menettelyn yhteydessä ei ole tarpeen tutkia, onko TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohta esteenä sille, että jäsenvaltio säätää lainkäyttöelintensä määräämien turvaamistoimien voimassaolon päättyvän automaattisesti eli vastaajan vaatimuksesta riippumatta sen vuoksi, että pääasiaa ei ole saatettu vireille asetetussa määräajassa.

58 Ennakkoratkaisupyynnön mukaan TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdan hollanninkielinen teksti poikkeaa ranskan- ja englanninkielisistä niin, että sanat "vastaajan vaatimuksesta" ("op verzoek van de verweerder") on sijoitettu ilmausten "kumotaan" ja "lakkaavat muuten olemassa voimassa" väliin (eli "worden op grond van het eerste en het tweede lid genomen voorlopige maatregelen op verzoek van de verweerder herroepen of houden zij anderszins op gevolg te hebben").

59 Schieving-Nijstad ym. ovat esittäneet Hoge Raadissa, että sanat "vastaajan vaatimuksesta" voivat viitata ainoastaan kumoamiseen, minkä vuoksi lauseen

toisen osan eli "lakkaavat muuten olemasta voimassa" soveltaminen ei edellytä vastaajan vaatimusta.

60 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 48 kohdassa, TRIPS-sopimuksen kolmesta todistusvoimaisesta toisinnosta, joissa kaikissa 50 artiklan 6 kohdan sanamuoto on samanlainen, ilmenee, että "vastaajan vaatimuksesta" viittaa koko virkkeen osaan "kumotaan tai niiden vaikutukset lakkaavat muuten olemasta voimassa". Tästä sanamuodosta ilmenee, että vastaajan vaatimus, joka on oikeusvarmuuden kannalta tarpeen, on edellytyksenä sekä turvaamistoimien kumoamiselle että sille, että turvaamistoimet lakkaavat muuten olemasta voimassa.

61 Toiseen kysymykseen on siis vastattava, että TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohtaa on tulkittava niin, että vastaajan vaatimus on tarpeen, jotta turvaamistoimimenettelyssä määrättyjen turvaamistoimien voimassaolo päättyisi sen vuoksi, että pääasiaa ei ole saatettu vireille turvaamistoimista tehdyssä päätöksessä asetetussa määräajassa taikka, jos tällaista määräaikaa ei ole asetettu, 20 työpäivän kuluttua tai 31 kalenteripäivän kuluttua, jos viimeksi mainittu ajanjakso on ensin mainittua pitempi.

TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdassa tarkoitetun määräajan alkamisajankohta (kolmas kysymys)

62 Kolmannella kysymyksellään Hoge Raad haluaa selvittää, mistä ajankohdasta pääasian vireille saattamista koskeva määräaika alkaa kulua, jos tätä määräaikaa ei ole asetettu tuomioistuimen turvaamistoimipäätöksessä.

63 Hoge Raad on ehdottanut kolmea ajankohtaa, josta TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu 20 työpäivän tai 31 kalenteripäivän pituinen

määräaika luetaan, eli ensiksikin turvaamistoimipäätöksen tekemispäivää lähinnä seuraavaa päivää, toiseksi sitä päivää, jolloin turvaamistoimipäätös annetaan vastaajalle tiedoksi, lähinnä seuraavaa päivää ja kolmanneksi sitä päivää, jolloin turvaamistoimipäätös tulee lainvoimaiseksi, lähinnä seuraavaa päivää.

64 Se ajankohta, jolloin pääasia on saatettava vireille, on tärkeä siksi, että vastaaja ei voi vaatia turvaamistoimimenettelyssä määrättyjen turvaamistoimien kumoamista TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdan perusteella, ennen kuin tässä määräyksessä asetettu 20 työpäivän tai 31 kalenteripäivän pituinen määräaika on päättynyt, sanotun kuitenkaan rajoittamatta saman artiklan 4 kohdan soveltamista. Tämän määräajan alkamisajankohdan siirtäminen myöhemmäksi pidentäisi nimittäin myös turvaamistoimien soveltamisajan kestoa. TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdassa ei kuitenkaan täsmennetä sitä, mistä ajankohdasta tämä määräaika alkaa kulua.

65 Tämän tuomion 31—34 kohdassa esitetyistä periaatteista ilmenee, että koska TRIPS-sopimuksessa ei ole määrätty tästä mitään, jokaisen sopimusvaltion toimivaltaan kuuluu sen määrittäminen, mistä ajankohdasta TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdassa mainittu 20 työpäivän tai 31 kalenteripäivän määräaika alkaa kulua, kunhan näin määritetty määräaika on "kohtuullinen" jokaisen vireillä olevan asian olosuhteiden kannalta, kun otetaan huomioon se, että yhtäältä immateriaalioikeuksien haltijan ja toisaalta vastaajan toisilleen vastakkaisten intressien välillä on vallittava tasapaino.

66 Kolmanteen kysymykseen on siis vastattava, että koska TRIPS-sopimuksessa ei ole määräyksiä siitä, mistä ajankohdasta TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu 20 työpäivän tai 31 kalenteripäivän pituinen määräaika alkaa kulua, tämän määräajan alkamisajankohdan määrittäminen kuuluu jokaisen sopimusvaltion toimivaltaan, kunhan tämä on "kohtuullinen" jokaisen vireillä olevan asian olosuhteiden kannalta, kun otetaan huomioon se, että yhtäältä immateriaalioikeuksien haltijan ja toisaalta vastaajan toisilleen vastakkaisten intressien välillä on vallittava tasapaino.

Lainkäyttöelinten harkintavalta (neljäs ja viides kysymys)

67 Neljännellä ja viidennellä kysymyksellään Hoge Raad haluaa selvittää, suljetaanko TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdassa pois se, että lainkäyttöelimet, käsittelivätpä ne asiaa ensimmäisen oikeusasteen tai muutoksenhakuasteen lainkäyttöelimenä, saavat asettaa kohtuullisen määräajan viran puolesta tai asianosaisen vaatimuksesta, kun ne tilanteen mukaan määräävät turvaamistoimista tai pysyttävät määrätyt turvaamistoimet.

68 On syytä muistuttaa, että TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdassa määrätään nimenomaisesti, että "toimenpiteestä määräävä oikeusviranomainen päättää [määräajasta], jos jäsenen lainsäädäntö niin sallii". Tämän tuomion 31—34 kohdasta ilmenee tältä osin, että koska tätä koskevia yhteisön oikeussääntöjä ei ole annettu, TRIPS-sopimuksen 1 artiklan 1 kohdan perusteella jokainen jäsenvaltio on toimivaltainen määrittämään rajat lainkäyttöelinten toimivaltuuksille turvaamistoimien osalta.

69 Neljännen kysymyksen osalta on syytä todeta, että TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdan sanamuodon perusteella tässä kohdassa ei määrätä, että vastaajan vaatimus olisi edellytyksenä sen määräajan asettamiselle, jonka kuluessa pääasia täytyy saattaa vireille. Sitä vastoin missään tämän artiklan määräyksessä ei suljeta pois sitä, että jäsenvaltion sisäisessä oikeusjärjestyksessä säädettäisiin tilanteen mukaan siitä, että jäsenvaltion lainkäyttöelimet ovat toimivaltaisia asettamaan viran puolesta tämän määräajan turvaamistoimista päättäessään ja että vastaajan vaatimus ei siis ole näiltä osin tarpeen.

70 Neljänteen kysymykseen on näin ollen vastattava, että koska tätä koskevia yhteisön oikeussääntöjä ei ole annettu, TRIPS-sopimuksen 1 artiklan 1 kohdan

perusteella jokainen jäsenvaltio on toimivaltainen määrittämään rajat lainkäyttöelinten toimivaltuuksille turvaamistoimien osalta. TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdassa ei edellytetä eikä myöskään suljeta pois sitä, että jäsenvaltion sisäisessä oikeusjärjestyksessä säädettäisiin tilanteen mukaan siitä, että jäsenvaltion lainkäyttöelimet ovat toimivaltaisia asettamaan viran puolesta määräajan pääasian vireille saattamiselle turvaamistoimista päättäessään ja että vastaajan vaatimus ei ole näiltä osin tarpeen.

71 Viidennen kysymyksen osalta on syytä todeta, että toisin kuin Groeneveld esittää, TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdassa oleva virkkeen osa "toimenpiteestä määräävä oikeusviranomainen" ei ole esteenä sille, että sekä muutoksenhakutuomioistuimelle että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle annetaan toimivalta asettaa määräaika pääasian vireille saattamiselle. Koska tässä määräyksessä ei ole millään tavoin täsmennetty tätä seikkaa, muutoksenhakutuomioistuimien tätä koskevan toimivallan laajuuden määrittäminen kuuluu kunkin jäsenvaltion toimivaltaan.

72 TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdassa annetaan siis jäsenvaltioille oikeus antaa omassa sisäisessä oikeusjärjestyksessään tarkoituksenmukaisiksi katsomansa toimivaltuudet lainkäyttöelimille, jotta nämä voivat asettaa sen määräajan, jonka kuluessa pääasia on saatettava vireille.

73 Viidenteen kysymykseen on siis vastattava, että TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdassa ei edellytetä eikä myöskään suljeta pois sitä, että jäsenvaltiot antavat tilanteen mukaan lainkäyttöelimille toimivallan asettaa määräaika, jonka kuluessa pääasia on saatettava vireille. Koska tässä määräyksessä ei ole millään tavoin täsmennetty tätä seikkaa, muutoksenhakutuomioistuimien tätä koskevan toimivallan laajuuden määrittäminen kuuluu kunkin jäsenvaltion toimivaltaan.

Oikeudenkäyntikulut

74 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Alankomaiden, Tanskan, Ranskan, Portugalin ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksille ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Hoge Raad der Nederlandenin 5.3.1999 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) **Jos Maailman kauppajärjestön perustamissopimuksen liitteessä 1 C oleva teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehty sopimus (TRIPS-sopimus), joka on hyväksytty yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvien asioiden osalta 22 päivänä joulukuuta 1994 tehdyllä neuvoston päätöksellä 94/800/EY, on tullut sovellettavaksi asianomaisessa jäsenvaltiossa ajankohtana, jolloin asiaa ensimmäisenä käsittelevä tuomioistuin oli saattanut asian päätösharkintaan mutta ei ollut vielä tehnyt asiassa päätöstään, TRIPS-sopimuksen 50 artiklaa sovelletaan, mikäli immateriaalioikeuksien loukkaaminen on jatkunut sen päivän jälkeenkin, jolloin TRIPS-sopimuksen määräykset ovat tulleet sovellettaviksi yhteisön ja jäsenvaltioiden osalta.**

2) TRIPS-sopimuksen 50 artiklassa asetetut menettelyä koskevat vaatimukset ja erityisesti tämän artiklan 6 kohta eivät ole luonteeltaan sellaisia, että niillä luotaisiin yksityisille oikeuksia, joihin nämä voivat suoraan vedota yhteisön ja jäsenvaltioiden tuomioistuimissa. Kuitenkin, kun jäsenvaltioiden lainkäyttöelimet päättävät kansallisten säännöstensä perusteella turvaamistoimista sellaisten immateriaalioikeuksien suojaamiseksi, jotka kuuluvat alaan, johon TRIPS-sopimusta sovelletaan ja jota koskevia oikeussääntöjä yhteisö on jo antanut, näiden lainkäyttöelinten on sovellettava kansallisia säännöksiään mahdollisuuksien mukaan TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdan sanamuodon ja tarkoituksen mukaisesti ja otettava erityisesti huomioon kaikki vireillä olevaan asiaan liittyvät olosuhteet sen varmistamiseksi, että yhtäältä immateriaalioikeuksien haltijan ja toisaalta kyseisen asian vastaajan toisilleen vastakkaiset oikeudet ja velvollisuudet ovat tasapainossa keskenään.

3) TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohtaa on tulkittava niin, että vastaajan vaatimus on tarpeen, jotta turvaamistoimimenettelyssä määrättyjen turvaamistoimien voimassaolo päättyisi sen vuoksi, että pääasiaa ei ole saatettu vireille turvaamistoimista tehdyssä päätöksessä asetetussa määräajassa taikka, jos tällaista määräaikaa ei ole asetettu, 20 työpäivän kuluttua tai 31 kalenteripäivän kuluttua, jos viimeksi mainittu ajanjakso on ensin mainittua pitempi.

4) Koska TRIPS-sopimuksessa ei ole määräyksiä siitä, mistä ajankohdasta TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu 20 työpäivän tai 31 kalenteripäivän pituinen määräaika alkaa kulua, tämän määräajan alkamisajankohdan määrittäminen kuuluu jokaisen sopimusvaltion toimivaltaan, kunhan tämä on "kohtuullinen" jokaisen vireillä olevan asian olosuhteiden kannalta, kun otetaan huomioon se, että yhtäältä immateriaalioikeuksien haltijan ja toisaalta vastaajan toisilleen vastakkaisten intressien välillä on vallittava tasapaino.

5) Koska tätä koskevia yhteisön oikeussääntöjä ei ole annettu, TRIPS-sopimuksen 1 artiklan 1 kohdan perusteella jokainen jäsenvaltio on toimivaltainen määrittämään rajat lainkäyttöelinten toimivaltuuksille turvaamistoimien osalta. TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdassa ei edellytetä eikä myöskään suljeta pois sitä, että jäsenvaltion sisäisessä

oikeusjärjestyksessä säädettäisiin tilanteen mukaan siitä, että jäsenvaltion lainkäyttöelimet ovat toimivaltaisia asettamaan viran puolesta määräajan pääasian vireille saattamiselle turvaamistoimista päättäessään ja että vastaajan vaatimus ei ole näiltä osin tarpeen.

6) TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdassa ei edellytetä eikä myöskään suljeta pois sitä, että jäsenvaltiot antavat tilanteen mukaan lainkäyttöelimille toimivallan asettaa määräaika, jonka kuluessa pääasia on saatettava vireille. Koska tässä määräyksessä ei ole millään tavoin täsmennetty tätä seikkaa, muutoksenhakutuomioistuimien tätä koskevan toimivallan laajuuden määrittäminen kuuluu kunkin jäsenvaltion toimivaltaan.

Rodríguez Iglesias	Gulmann	La Pergola
Wathelet	Skouris	Edward
Puissochet	Jann	Sevón
Schintgen	Macken	Colneric
von Bahr	Cunha Rodrigues	Timmermans

Julistettiin Luxemburgissa 13 päivänä syyskuuta 2001.

R. Grass — kirjaaja

G. C. Rodríguez Iglesias — presidentti